

TÜREV ÜRÜNLERİNDEN SWAP İŞLEMLERİNİN MALİ RİSK YÖNETİMİNDE KULLANIMI

Baki YILMAZ*

İ. Erem ŞAHİN**

Özet

Küresel rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin ve uluslararası yatırımların önem kazandığı günümüzde mali risk yönetimi önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Firmaların mali riskten korunmak için kullandıkları tekniklerin en gelişmiş türev ürünleridir. Bu çalışmada türev ürünlerden en çok kabul gören swap; riskten korunma ve spekülasyon amacıyla kullanılan bir teknik olarak tanıtılmış ve muhasebeleştirilmesi konusuna değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mali risk, türev ürünler, swap, swap işlemleri muhasebesi

Abstract

Financial risk is a crucial concept in today's global-based free market economy and the international investments area. The most advanced technique that businesses use to avoid the financial risk is the derivative products. In this study, one of the most widely-accepted derivative products that is swap is introduced as a technique to avoid risk and as a tool of speculation, in addition to that entering swap in the accounts is also introduced in the study.

Key Words: Financial risk, derivative products, swap transactions, swap transactions accounting

Giriş

Globalleşme ile birlikte son yıllarda bilişim ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, dünya ekonomilerinde uluslararası sermaye hareketlerinin bütünleşmesini ve para ve sermaye piyasalarının birbirleriyle etkileşim sürecinin hızlanmasını sağlamıştır. 1970'li yıllarda dünya ekonomisinde görülen aşırı fiyat dalgalanmaları ve bu dalgalanmaların oluşturduğu risk

* Öğr. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

** Arş.Gör., Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

ortamının oluşmasında Bretton Woods sisteminin yıkılışı ile birlikte ortaya çıkan döviz kurlarındaki ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar, faiz hadleri paritesi, petrol krizi, enflasyon ve monetarist politikalar, europa piyasası ve teknoloji ve globalizasyon etkenleri bu etkileşim sürecinin artmasına sebep olmuşlardır (Parlakkaya, 1996: 37, Aksel, 1995: 14). Bu durumun doğal bir sonucu olarak da uluslararası finansal piyasalardaki faiz oranları ve döviz kurlarındaki dalgalanmalar, uluslararası alanda çalışan firmaları yüksek mali risk ortamında bırakmıştır.

Yüksek mali risk ortamında, firmalar için yalnızca en gelişmiş üretim teknolojisine sahip olmak, en ucuz işgücünü bulmak ya da pazarlama yönetiminde etkinliği sağlamak yeterli olmamakta, firmaların kârlılıklarını koruyabilmeleri, mevcudiyetlerini sürdürebilmeleri mali riskin iyi yönetilmesine bağlı olmaktadır. Günümüzde mali risk yönetimi, firmaların üzerinde en fazla önem vermeleri gereken finansal konulardan biri olmuştur. Mali risk yönetimi, döviz kurlarında, faiz oranlarında, ticari ürün ve hisse senedi fiyatlarında ortaya çıkabilecek beklenmedik değişimlerin neden olduğu kayıpları en aza indirmeye veya yok etme çabalarının toplamı olarak karşımıza çıkmaktadır (Parlakkaya, 1996: 111).

Değişiklikleri sürekli ve anında izleyebilme ihtiyacı, finans teorisyenlerini gerek dalgalanmaların oluşturacağı risklerden korunmak (hedging), gerekse bu dalgalanırlıktan kazanç elde etmek (spekülasyon) gibi amaçlarla (Sevilengül, 1999:278) yeni finansal araçlar aramaya yöneltmiştir. Türev ürünler olarak adlandırılan bu finansal araçlar; forward (teslim amaçlı vadeli işlem), opsiyon (cayılabilir vadeli işlem) ve swapı (vadeli değiş-tokuş) kapsamına almaktadır (Örten, 2002:1). Türev ürünlere yapılan yatırımın amacı gelecekte pazarda egemen olması beklenen risklere karşı korunmak ve bu risklerden yararlanmaktır (Talu, 2000:15).

Son yıllarda mali risk yönetiminde bu arayışların bir sonucu olarak ortaya çıkan, en çok kabul gören ve en çok kullanılan risk yönetim tekniği swap'tır. Swap'ın temel amacı, faiz oranı, döviz kuru ve diğer fiyat değişimlerinden kaynaklanan mali risklere karşı güvence sağlamaktır (Singleton, 1991:579).

Uluslararası sermaye piyasalarının en çok kullanılan bu mali risk yönetim tekniğinin gelişmesindeki en önemli sebep sermaye piyasalarının sürekli kullanıcılarının, diğer türev ürünlerle karşılayamadıkları isteklerini karşılayabilmeleridir (Toroslu, 2000: 126, Öztürk, 2001:118).

Bu çalışmamızın amacı, türev ürünlerden swap işlemlerinin muhasebeleştirme ilkeleri ve muhasebe uygulamasının ortaya konulmasıdır. Çalışmamızda öncelikle swap işlemleriyle ilgili açıklayıcı bilgi verilmiş, daha sonra da muhasebeleştirilme ilkeleri ortaya konularak muhasebeleştirilme işlemleri örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.

1. Swap (Vadeli Değiş-Tokuş)'ın Tanımı ve Tarafları

Swap, İngilizce kökenli bir kelime olup; mübadele, değiştirme, değiş-tokuş, trampa ve takas anlamına gelmektedir. Kelime anlamı bu denli zengin bir içeriğe sahip olan swap, fiyatlarda oluşan dalgalanmaların oluşturduğu riskleri azaltmak amacıyla geliştirilen finansal bir araçtır. Swap işlemleri, farklı mali piyasalardaki değişik kredi değerliliklerine bağlı olarak, farklı kredi şartları ile karşı karşıya kalan firmaların bu farklılıklardan swap işlemine taraf olanlardan herbirinin yararına olacak şekilde istifade etmelerini ifade eder (Parlakaya, 1996: 155, Kırım, 1990: 30).

Swap, “belirli bir miktar ve nitelikteki para, döviz, mali araç, alacak, mal gibi varlıklarla yükümlülüklerin, önceden belirlenen fiyat ve koşullara göre, gelecekteki bir tarihte ve banka şeklinde organize olan bir piyasada değiş-tokuşunu kapsamına alan bir vadeli işlem”(Örten, 2000: 4) olarak tanımlanmaktadır.

Bir swap işlemi, tarafların dövizini ya da faizi değiştirmek suretiyle kredi maliyetlerini minimize ettikleri ve de iktisatçı David Ricardo'nun göreceli üstünlükler teorisine dayanan bir takas işlemidir (Tenker, 1999: 376).

Swap işlemleri, “ülkeler açısından özellikle ödemeler bilançosunda geçici nedenlerle ortaya çıkan açıkları finanse etmek veya ulusal paradan spekülasyon kaçışları önlemek için yapılır” (Ceylan, 2000:245).

Temel amacı mali risklere karşı güvence sağlamak olan swap'ın varlık getirisini artırmak, kaynak maliyetini azaltmak, nakit akışlarını düzene sokmak ve bürokrasiyi azaltmak (Örten, 2001: 312) gibi amaçları da vardır.

Swap işlemleri tezgah üstü piyasalarda gerçekleştirilir (Malhotra and Evans, 1995:46). Bu piyasalarda organize borsaların aksine, teslim vadeleri, döviz türü ve komisyon gibi tutarlar taraflar arasında serbestçe belirlenebilmektedir.

Swap işlemlerinin tarafları, son kullanıcılar ve aracılar olmak üzere ikiye ayrılır. Son kullanıcılar ekonomik ve mali nedenlere bağlı olarak faiz

oranı ve döviz kuru riskini azaltmak amacıyla swap işlemlerine taraf olurken, aracılar ise kazanç elde etmek veya komisyon almak için swap işlemlerine taraf olurlar (Selvi, 2000: 23, Akay, 2002:34). Swap işlemlerinde önemli bir taraf olan aracılardan görevi, iki tarafı bir araya getirip anlaşma düzenlemek, farklı tutardaki talepleri denkleştirmek ve tarafların yükümlülüklerini yerine getirmede garantörlük yapmak olarak sıralanabilir. Aracıların garantörlük yapması, swap işlemlerinde tarafların yükümlülüklerini yerine getirmeme riskini ortadan kaldırarak swap işlemlerinin yaygınlaşmasında önemli rol oynamaktadır. Garantörlük yapan bu tarafların swap işlemlerine girme sebepleri, yukarıda da kısaca bahsedildiği gibi, daha uygun faiz oranlarından ihtiyaç duyulan fonu sağlamak, daha uygun döviz kurundan fon sağlamak, kur ve faiz oranlarında meydana gelen değişimlerden spekülasyon yapmak olacaktır (Önce, 1995: 24).

2. Swap Türleri

Yapısal özellikleri bakımından, swap'ın başlıca temel iki türü vardır. Bunlar; para (döviz) ve faiz swap'larıdır (Chambers, 1996: 139).

2.1. Para Swapı

Para Swapı, belirli bir dönem için iki farklı para birimindeki anapara miktarının daha önceden belirlenmiş bir kur üzerinden değiştirilmesi, bu dönem içinde tarafların kullandıkları anaparalara ilişkin faizleri karşı tarafa ödemeleri ve yeniden değiştirilmesi işlemidir. Para swapı ile bir borç, varlık veya gelecekteki bir gelire ait nakit akımları bir paradan bir başkasına çevrilir (Cormick, 1993: 17). Para swap'ında amaç, ulaşılmak istenen bir para cinsine ulaşmak ve/veya maliyet avantajı elde etmektir. Örneğin, bir Alman firması olan BMW, Amerikan doları cinsinden kredi sağlamada zorlanıyorsa, Euro cinsinden fon sağlayıp, bu fonu Amerikan dolarına swap ederek, hem Amerikan doları cinsinden fon sağlar, hem de yukarıda belirttiğimiz gibi maliyet avantajı elde etmiş olur.

Para swap işleminin üç aşaması vardır. Bunlar; farklı para birimlerindeki anaparaların değiş-tokuş edilmesi, tarafların kullandıkları anaparalara ilişkin faizlerin değiş-tokuş edilmesi ve tarafların ana paralarını vade sonunda birbirlerine iade etmesidir (Toroslu, 2000: 130).

1.Aşama: Anaparanın değiş-tokuş işlemi

EURO cinsinden fona sahip ve USD ihtiyacı bulunan ABC firması ile USD cinsinden fona sahip ve EURO'ya ihtiyaç duyan DEF firması banka şeklinde organize olmuş bir piyasada anaparalarını, anlaştıkları bir kur üzerinden birbirlerine öderler.

2.Aşama: Faizlerin değiş-tokuş işlemi

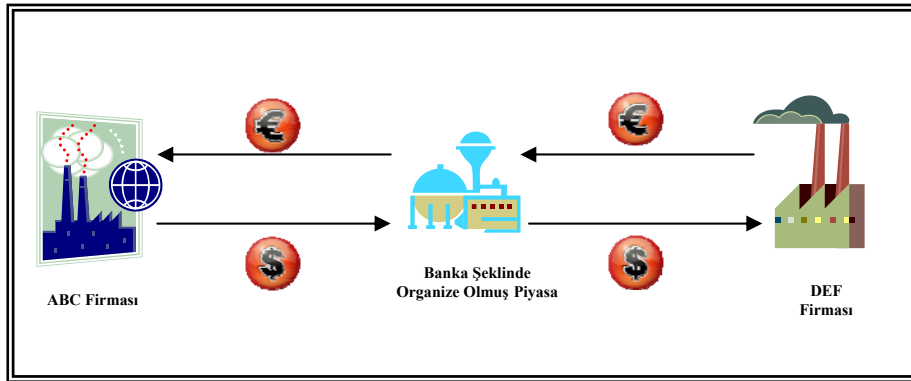
EURO cinsinden fona sahip ve USD ihtiyacı bulunan ABC firması ile USD cinsinden fona sahip ve EURO'ya ihtiyaç duyan DEF firması banka şeklinde organize olmuş bir piyasada anaparalarına ilişkin faizleri birbirlerine öderler.

3.Aşama: Vade sonunda anaparaların iadesi işlemi

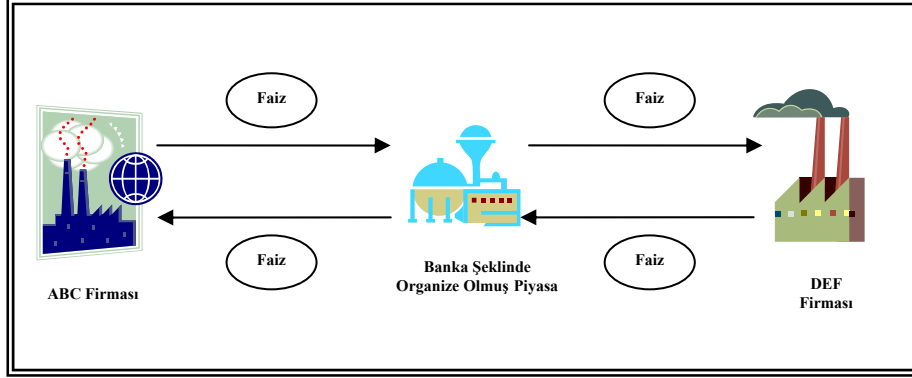
EURO cinsinden fona sahip ve USD ihtiyacı bulunan ABC firması ile USD cinsinden fona sahip ve EURO'ya ihtiyaç duyan DEF firması banka şeklinde organize olmuş bir piyasada swapın vadesi sonunda heriki taraf anaparalarını birbirlerine geri verirler ve başlangıç pozisyonuna dönmüş olurlar.

Yukarıdaki 3 aşama şekil 1'de gösterilmiştir.

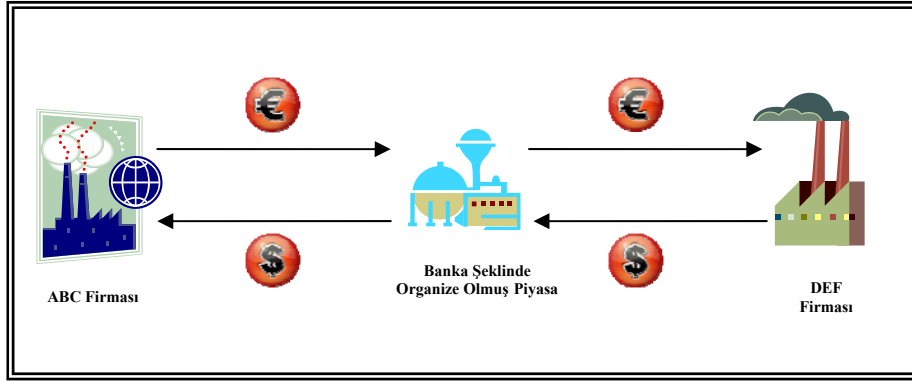
Anaparanın değiş tokuş işlemi

Faizlerin değiş-tokuş işlemi

Vade sonunda anaparaların iadesi işlemi

Şekil :1 Para Swapının İşleyişi

Döviz swap işlemine giren taraflar, swap işlemi ile hem döviz riskinden korunmakta hem de farklı piyasalardan borçlanma olanağı olmadığı veya daha az avantajlı olduğu durumlarda ihtiyaç duydukları dövizü uygun bir maliyetle elde etme olanağına kavuşmaktadırlar (Önce, 1994: 76, Parlakka-ya, 1996: 157).

Para swapları sabit faizli, değişken faizden sabit faize ve sabit faizden değişken faize olmak üzere üç şekilde gerçekleşmektedir.

2.2. Faiz Swapı

Faiz swapında ise iki tarafın farklı baza sahip faizinin takas edilmesi söz konusudur. Faiz swap işlemlerinin temelini, kredi değerliliği farklı iki firmanın, aynı tutarda, fakat faiz koşulları değişik olan borçlarının gerektirdiği ödemeleri, belli süre değiştirmeleri oluşturmaktadır (Akgüç, 1989:503). Bu swap türünde anapara, sadece faiz tutarının hesaplanmasında kullanılan ve taraflar arasında el değiştirmeyen bir unsurdur, değiştirilen faiz ödemeleridir. Faiz swapı ile para swapı arasındaki en önemli fark, faiz swapında ana paranın ne başlangıçta ne de vade sonunda el değiştirmemesidir (Parlakkaya, 1996: 159).

Faiz swapları benzer vadeli ve aynı miktarlarda anapara borçlanmış olan iki tarafın, faiz ödemelerini banka şeklinde organize olmuş bir piyasada birbirlerine devretmeleri şeklinde yapılmaktadır (Morgan, 1992: 16). “Faiz swapı, temelde, ya daha önce alınan ve faiz ödemesini gerektiren borçlarla ilgili faiz riskini sınırlamak veya istenilen paraya ulaşmak amacıyla yapılır” (Örten, 2001; 355).

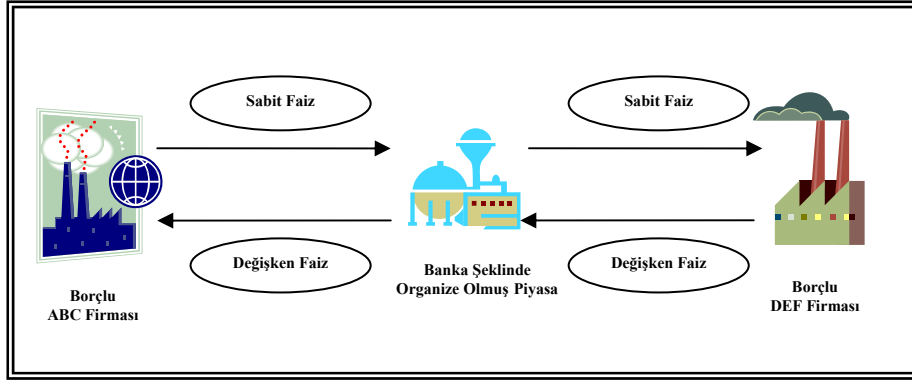
Faiz swapı, belirli bir süre için aynı para cinsinden ve belirlenen bir anapara tutarına dayalı olarak faiz ödemelerinin yapısını değiştirmek üzere iki tarafın üzerinde anlaşmaya vardıkları finansal bir işlemdir (Sun, Sundaresan and Wang, 1993: 77).

Firmalar ekonomik durumlarına ve beklentilerine göre sabit faizi değişken faize, değişken faizi sabit faize, değişken faizden değişken faize ya da faizi farklı bir baza dayanan değişken faize (örneğin, Libor ile Prime Rate) değiştirmek şeklinde faiz swap'ı yapılabilmektedir (Yükçü ve Yücel, 1995:14, Parlakkaya, 1996: 159, Akay, 2002: 35).

Faiz swap işlemleri, genelde, aşağıda yer alan nedenlere bağlı olarak yapılmaktadır (Örten, 2001;355-Yörük, 1993:37- Aydoğan, 1996: 146- Öztürk, 2001: 120):

- Bazı firmaların yerel piyasalarının yeterli yatırım imkânına sahip olmaması,
- Kredi değerliliği düşük olan firmaların uluslararası piyasalarda sabit faizle borçlanma imkanlarının çok az olması,
- Kredi değerliliği yüksek olan firmaların bazı koşullarda değişken faizi tercih etmeleri ve bu sayede portföylerine esneklik kazandırmak istemeleri,

- Organize olmuş bir piyasadan uzun vadeli ve yüksek tutarda borçlanma olanağının olmaması,
- Firmaların başka ülkelerdeki piyasalarda yapılacak yatırımlardan daha yüksek getiri beklemesi,

Şekil :2 Faiz Swapının İşleyişi

Şekil 2’de görüldüğü gibi, ABC firması sabit faizle, DEF firması ise değişken faizle borçlanmıştır. Her iki firma borçlanma maliyetlerini minimize edebilmek için banka şeklinde organize olmuş piyasada borç faizlerini değiştirmektedirler. Faiz swapı, kredibilitesi farklı taraflar arasında yapıldığı için, firmalara kredi temin ettikten sonra bu kredilerin faizlerini tarafların istedikleri biçimde ödenme olanağı ve kredi maliyetlerini ucuzlatması olanağı sağlamaktadır (Önce, 1995:26, Akay, 2002:36).

Faiz swap işlemleri, 1980 yılından beri büyümekte ve de Amerika Doları ile yapılmakta iken son zamanlarda Amerikan Doları dışındaki başka para birimleri ile de yapılmaktadır (Öztürk, 2001: 119). Faiz swapları, kupon swapı, baz swapı ve aktif swap olmak üzere üç şekilde gerçekleşmektedir.

Swap piyasalarında, kurların ve faizlerin değişkenliğinin yanında faiz ve döviz swaplarına ilaveten tahvil pazarlarında vadenin kısılması, buna karşı döviz piyasalarında vadenin uzaması opsiyon tekniği ile swap tekniğinin birleştirilmesi ve işletmelerin son derece çeşitlilik arz eden isteklerinin dinamik olarak karşılanabilmesi nedeniyle sürekli olarak yeni swap türleri geliştirilmektedir (Okka, 2006: 469). Bunlar arasında hızla yayılanları; mal swap’ı, kokteyl swap ve vadeli swap’tır.

3. Swap İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi

İşletmelerde meydana gelen mali nitelikteki olaylar, işletmenin varlık ve kaynak yapısı ile faaliyet sonuçları üzerinde değişmeye yol açarlar (Atabey, Parlakkaya ve Alagöz, 2005:11). Mali niteliğe sahip diğer işlemlerde olduğu gibi swap işlemlerinin de muhasebeleştirilmesinde muhasebenin temel kurallarına uygun hareket edilmesi gerekir (Parlakkaya, 1996: 204). Swap işlemleri, işlemin kendisinin ve swap ile oluşturulan pozisyonun yararlarını ve ekonomik riskini yansıtacak şekilde muhasebeleştirilmelidir (Karaçer, 1997: 167).

Swap işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması gerekir (Parlakkaya, 1996:243, Akay, 2002: 45, Selvi, 2000: 164):

1. Belirli bir riskten korunmak amacıyla swap işlemlerinin kazanç ve kayıplarının, swap faiz ödeme ve transfer tarihlerinde hesaplanarak kaydedilmesi gerekmektedir.

2. Swap işlemlerinin kazanç ve kayıplarının faaliyet dönemlerine dağıtılmasında, düzeltme yapılan gelir ve giderlerin dönemleri esas alınmalıdır.

3. Swap işleminin hedge ya da spekülasyon amaçlı olmasına göre, işlemlerin muhasebeleştirilmesinde farklılık olmalıdır.

Swap işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, para swapının muhasebeleştirilmesi, Parlakkaya'dan derlenen bir örnek yardımıyla açıklanmaya çalışılmıştır.

ABC firması, DEF firması ile bir swap işlemine giriyor: Yatırım yapma amacı ile USD ihtiyacı olan ABC firmasının banka hesabında 500.000 EURO bulunuyor. Yapılan anlaşmaya göre ABC firması DEF firmasına 500.000 EURO'yu verecek ve DEF firmasından 800.000 USD alacaktır. Vade sonunda anaparalar geri verilecektir. Faiz oranları EURO için %15, USD için ise %10'dur.

Tablo 1: Döviz Kurları

Tarih	DOLAR	EURO
01.01	1.250 TL	2.000 TL
30.06	1.500 TL	2.250 TL
31.12	2.000 TL	2.750 TL

ABC Firması Yevmiye Defteri Kayıtları:**a) Swap Sözleşmesinin Yapılması**

01.01		
968 SWAP İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR (EURO)	1.000.000.000	
696 SWAP İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (USD)		1.000.000.000

b) Anaparaların Değişimi

01.01		
100 KASA HS	1.000.000.000	
100.02. Y.Para Kasası USD		1.000.000.000
102 BANKALAR HS		
102.02.Vadesiz Döviz Tevdiat Hs EURO		

c) Faizlerin Transferi

500.000 EURO X 0.15 X 6/12 = 37.500 EURO

800.000 USD X 0.10 X 6/12= 40.000 DOLAR

30.06		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	60.000.000	
100 KASA HS		60.000.000
100.02. Y.Para Kasası USD		
100 KASA HS	84.375.000	
100.02.Y.Para Kasası EURO		84.375.000
642 FAİZ GELİRLERİ HS		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	80.000.000	
100 KASA HS		80.000.000
100.02.Y.Para Kasası USD		
100 KASA HS	103.125.000	
100.02.Y.Para Kasası EURO		103.125.000
642 FAİZ GELİRLERİ HS		

d) Anaparaların İadesi

31.12		
100 KASA HS.		1.000.000.000
100.02.Y.Para Kasası EURO		
100 KASA HS		1.000.000.000
100.02.Y.Para Kasası USD		

e) Swap Sözleşmesinin Sona Ermesi

31.12		
968 SWAP İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (USD)		1.000.000.000
696 SWAP İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR (EURO)		1.000.000.000

DEF Firması Yevmiye Defteri Kayıtları:**a) Swap Sözleşmesinin Yapılması**

01.01		
968 SWAP İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR (USD)		1.000.000.000
969 SWAP İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (EURO)		1.000.000.000

b) Anaparaların Değişimi

01.01		
100 KASA HS		1.000.000.000
100.02. Y.Para Kasası EURO		
102 BANKALAR HS		1.000.000.000
102.02.Vadesiz Döviz Tevdiat Hs USD		

c) Faizlerin Transferi

800.000 USD X 0.10 X 6/12= 40.000 DOLAR

500.000 EURO X 0.15 X 6/12 = 37.500 EURO

30.06		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ		84.375.000
100 KASA HS		
100.02. Y.Para Kasası EURO		84.375.000

100 KASA HS	60.000.000	
100.02.Y.Para Kasası USD		60.000.000
642 FAİZ GELİRLERİ HS		

31.12		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	103.125.000	

100 KASA HS		
100.02.Y.Para Kasası EURO		103.125.000

100 KASA HS	80.000.000	
100.02.Y.Para Kasası USD		
642 FAİZ GELİRLERİ HS		80.000.000

d) Anaparaların İadesi

31.12		
100 KASA HS.	1.000.000.000	
100.02.Y.Para Kasası USD		1.000.000.000
100 KASA HS		
100.02.Y.Para Kasası EURO		

e) Swap Sözleşmesinin Sona Ermesi

31.12		
968 SWAP İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (EURO)	1.000.000.000	
969 SWAP İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR (USD)		1.000.000.000

Sonuç

Günümüzde rekabetin en yoğun yaşandığı alanlardan biri de fiyat olmuştur. Fiyatların genellikle belirsiz olduğu ekonomilerde, firmaların kârlılıklarını ve verimliliklerini artırabilmesi paranın maliyetinin yönetimine bağlıdır. Paranın maliyetinin yönetimi de mali risk kavramını ön plana çıkarmıştır. Fiyatların dalgalanması sonucu kişilerin ve firmaların sahip oldukları varlık ve yükümlülüklerinin değerinin değişmesi olarak adlandırılan mali risk, günümüzün en önemli ekonomi, finans ve yönetim konularından biri olmuştur. Küreselleşme olgusuyla birlikte, ekonomilerde paranın maliyetinin artması sonucu ortaya çıkan mali riskler, ekonomilerin kendi dinamikleri içinde yeni finansal araçlar bulması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.

Yeni finansal araçlardan bir türev ürünü olarak karşımıza çıkan swap, firmaların mali risk yönetiminde yaygın olarak kullandığı bir tekniktir. Firmaların belirli bir kur üzerinden fon sağlayabilme, faiz oranı ve döviz kuru riskini yönetebilme ve spekülasyon yapabilme istekleri swap işlemlerine olan talebi artmıştır. Daha çok firmaların fon maliyetlerini azaltmak amacıyla kullandıkları swap işlemlerinde, taraflarca ana para ve faiz açısından sağlanan avantajlar mali riskin yönetimi açısından önemli bir boyut kazanmaktadır.

Swap işlemleri, firmaların fon sağlayabilme, faiz ve döviz kuru riskini yönetebilme ve spekülasyon yapabilmeleri dışında, aktif ve pasif yönetimini de sağlayarak firmalara rekabet avantajı da sağlamaktadır.

Kaynaklar

- Akay, Hüseyin, “ Türev Ürünlerden Swap ve Muhasebeleştirme İlkeleri”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt:4, Sayı:3, Eylül, 2002.
- Akgüç, Öztin, *Finansal Yönetim*, İstanbul: Avcıol Matbaası, , 1989.
- Akgüç, Öztin, *Finansal Yönetim*, İstanbul: Muhasebe Enstitüsü Yayını, 1998.
- Aksel, H. Ayşe Eyüboğlu, *Risk Yönetim Aracı Olarak Futures Piyasaları*, Ankara: Sermaye Piyasası Kurulu Yay., 1995.
- Arman, Kırım, “Mali Risk Yönetimi Açısından Gelecek Piyasaları”, *Bankacılar*, Sayı:3, Ekim, 1990.
- Atabey, Ata, Parlakkaya, Raif ve Alagöz, Ali, *Genel Muhasebe*, Konya: Atlas Kitabevi, 2005.
- Ceylan, Ali ve Korkmaz, Turhan, *Sermaye Piyasası ve Menkul Değer Analizi*, Bursa: Ekin Kitabevi, 2000.
- Ceylan, Ali, *İşletmelerde Finansal Yönetim*, Bursa: Ekin Yayınevi, 2001.
- Chambers, Nurgül Reçber, “Swaps” *Marmara Üniversitesi, S.B.E Öneri Dergisi*, Cilt:1, Sayı:5, Haziran, 1996.
- Cormick, John Mc., “Currency Swaps”, *Foreign Exchange Yearbook*, 1993.
- Morgan , Simon, “Currency Swaps and Swaptions”, *Foreign Exchange*, September 1992.
- Okka, Osman, *Finansal Yönetime Giriş*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2006.
- Önce, Saime, *Türev Ürünlerin Muhasebe Sorunları ve Bankalar İçin Muhasebeleştirme Şekilleri*, Eskişehir: Türkiye Bankalar Birliği Yayın No: 192, 1995.
- Örten, Remzi, “Finansal Türev Ürünler ve Muhasebe İlkeleri”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt:2, Sayı:2, Haziran 2000.
- Örten, Remzi, *Türev Finansal Araçlar ve Muhasebe Uygulamaları*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2001.

- Öztürk, Veli, “Swap İşlemleri, Türk Banka İşletmelerinde Uygulanması ve Muhasebeleştirilmesi”, *Muhasebe ve Denetime Bakış*, Yıl:2, Sayı:5, Ekim 2001.
- Parlakkaya, Raif, *İşletmelerde Mali Risk ve Riskin Muhasebeleştirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.
- Selvi, Yakup, *Türev Ürünlerin Muhasebeleştirilmesi*, İstanbul: ARC Yayıncılık, 2000.
- Sevilengül, Orhan, *Banka Muhasebesi*, Ankara: Gazi Kitabevi, İkinci Baskı, 1999.
- Singleton, J. Niatthew, “ Hedge Accounting A State-Of The-Art Review Bank Accounting and Finance, Fall, 1991.
- Sun, Tong-Sheng, Sundaresan, Suresh and WANG, Ching, “Interest Rate Swaps”, *Journal of Financial Economics*, Vol: 34, No: 1, August, 1993.
- Talu, Hülya, “Türev Ürünler Pazarındaki Gelişmelerin Muhasebe Eğitimine Etkisi”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt:2, Sayı:2, Haziran 2000.
- Tenker, Nejat, *Finansal Muhasebe*, Ankara: Gazi Kitabevi, 1999.
- Toroslu, M.Vefa, *Çağdaş Finansal Teknikler*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2000.
- Yörük, Nevin, *Swap Finansal Tekniği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.
- Yükçü, Süleyman ve YÜCEL, Tülay, *Bankacılıkta Türev Ürünlerin Muhasebeleştirilmesi, Bugünkü Durumu ve Yapılması Gerekenler*, İzmir: Türkiye Bankalar Birliği Yayın No: 191, 1995.